

"היי-טק נמצא בסכנה, והמדען הראשי הוא שק חבטות"

צבי סלוניםמסקי, גדעון מנטל, רמי הדר ובכירים נוספים בענף מתריעים שהמחסור בכספים בענף יביאו לירידה חדה בכספי משלמי המיסים, לרווחים שיגיעו רק למשקיעים זרים ולקיפאון בתעשיית ההיי-טק

06:58, 21/11/2011 בתיה פלדמן

נושאים: המדען הראשי סטארט-אפ

"אפילו הספר שאל אותי למה אני לא מקים צעקה על המשבר בהיי-טק. אמרת לו 'מה אני אידיוט, תראה איך אכלו את חיים שני'. התלבטתי שוב והחלטתי לא לשתק, כי אולי אם נגיד משהו משהו מרפי השכל שמנהלים את המדינה יצליחו להבין שיש צורך מידי ודחוף". כך אמר צבי סלוניםמסקי, יזם ומשקיע פרטי, שהחליט לפתוח את הפה.

"יש 40 שרים וסגני שרים, ולחבם לא הייתי נותן לנהל את המכלת השכונתית, כי היה הייתה פושטת רגל. אנשי האוצר, שכולם נהנים לחבוט בהם אינם אשמים, מי שאחראים למצב הם החברים בממשלה".

סלוניםמסקי יוצא כנגד המחסור בהון פנוי להשקעות בחברות **סטארט-אפ**, שפוגע בהמשכיות של תעשיית ההיי-טק הישראלית. הקולות בנושא נשמעים מכל עבר - עורכי דין, משקיעים, יזמים, מנהלי חברות, חאי חשבון - אך לטענתם את הבולענים הגדולים של ההיי-טק הישראלי נראה רק בעוד כמה שנים.

בינתיים, שורה של בכירים בהיי-טק הישראלי מבקשים להשמיע ב"גלובס" את הדאגה שלהם שכבר גובלת בייאוש. גדעון מנטל, מייסד ומנכ"ל חברת קומטץ' וכיום שותף מייסד בחברת First Life Research; צבי סלוניםמסקי, לשעבר מנכ"ל אלוריון וחבר באגוד האנגלים סטארט-אפ פקטורי; רמי הדר, מנכ"ל חברת אלוט; יואב כפיר, מנכ"ל חברת VAR; ויואל זנגור, יזם ומנכ"ל חברת הסטארט-אפ ג'ראפיק, קוראים לחברהם לחשוב יחד על פתחנות לפני שיהיה מאוחר מדי.

"הכוח היחידי שמושך את העגלה", אומר סלוניםמסקי, "זה ההיי-טק, ואחד הקטליזטורים של התעשייה הזאת הוא כספי המדען הראשי, שניתנת לחברות כהלוואה ומאפשרת להן להמשיך לצמוח. לצערנו, **המדען הראשי** במשרד התמ"ת הוא שק החבטות של כולם. כל פעם שצריך לקצץ בתקציב, הוא הראשון שמקבל תספורת. כשעושים קיצוץ חחבי, אף פעם לא מגעים בתקציב הביטחון למשל, אבל המסכן הזה רק מאבד תקציבים.

"הם לא מבינים שאם ימשיכו לחתוך בתקציב המדען, ויותר מזה - אם לא יוסיפו כספים, בעוד חמש שנים תירשם ירדה של 30% בהכנסות המדינה ממיסים, ה-5% שנרשמו השנה זה רק הספתח. לא יישארו פה משלמי מיסים", אמר.

"זה לא מספיק רק לצעוק", אומר מנטל, "למרות שדעותי הפוליטיות שונות, אני חושב שרק ביבי יכול לעשות מהלך. הוא זה שמכיר את הכלכלה, ומבין שההיי-טק הוא מנוע הצמיחה של המדינה. אנחנו צריכים למצוא דרך להגיע אליו ולהסביר לו".

"עשיתי מצגות וכתבנו שקפים עד שהם יצאו לנו מהאוזניים", אומר סלוניםמסקי, "זה לא עוזר. גם אם מציגים את היתחנות הבהרים מתספסת תקציבית למדען הראשי, זה לא עוזר. אנחנו מציעים להגדיל את תקציב המדען ל-2 מיליארד שקל בשנה. זה סכום זניח מתקציב המדינה, שעומד על 360 מיליארד שקל. רק מהתקבולים הממשלה תקבל 20 מיליארד שקל. המודל פשוט, התשואה ודאית, רק אין מי שמקשיב ועושה".

גם שער הדולר ועלות המהנדסים

סלוניםמסקי, מנטל, כפיר והדר, מסכימים שיש איום מידי על עתיד ההיי-טק הישראלי, למרות שכבר עשור תקציבי המדען נמצאים בתהליכי שחיקה.

"זה נכון שכבר שנים תקציב המדען נשחק", אומר מנטל, "אבל בשנים האחרונות קח עוד כמה דברים שמקשים על חברות ההיי-טק הישראליות. שער הדולר ירד לרמה שמקשה על התחנות עם חברות בעולם, ועלות העסקת מהנדס יקרה היום ב-40% מאשר לפני ארבע שנים. צרה נוספת היא התייבשות קרנות ההון סיכון. התמהיל הזה הוא קטלני ואם לא תהיה הזרמה מסיבית של הון, זה יגמר רע".

"בעבר המשקיעים העיקריים בקרנות ההון סיכון הישראליות היו זרים", מוסיף סלוניםמסקי, "וגם כשהיו חוחים הם לא נשארו כאן. המשקיעים המוסדיים לא אוהבים יותר את ההון סיכון. אין כסף בכל העולם".

"אולי הממשלה צריכה לשקול הקמת קרנות יוזמה או עידוד משמעותי יותר למשקיעים מוסדיים שישקיעו בקרנות ההון סיכון", אומר כפיר, "זה הפסד גדול כשאנחנו חאים חברות מצליחות נסגרות רק משום שלמשקיעים שלהם נגמר הכסף".

"החברות הטובות מגייסות הון מקרנות בחו"ל", אומר מנטל, "בעבר עוד היה איזון, אבל כיום, כשהקרנות המקומיות מתייבשות, אין ליזמים אפשרות אחרת. את החוחים על החברות הטובות האלה כבר יראו במקום אחר".

"אני מסתבב בעולם וחאה שההיי-טק הישראלי נתפש כמעורר השראה", אומר הדר, "אלוט למשל לא הייתה מגיעה לאן שהגיעה ללא הכספים שלווים מהמדען. מערך התמיכה הזה הוא נדבך חשוב לתעשייה הזאת.

"חברות ענק זרות שולחות לכאן מהנדסים שינסו להעתיק טכנולוגיות שמפותחות כאן, ומהצד השני כורים לתעשייה הזו בור", מוסיף הדר, "הקמת חברת סטארט-אפ זה אתגר ענק, וקשה יותר לעשות את זה בישראל מאשר בסיליקון וואלי. למדינה צריך להיות אינטרס מובהק לתמוך בכוח האדם המעולה וביצירתיות".

* אולי אתם צריכים להבין שכללי המשחק השתנו?

סלוניםמסקי: "בשנות ה-90 לא היו כאן קרנות **הון סיכון**, ובכל זאת הוקמו שורה של חברות, למשל DSP גחפ. מאז ועד היום היא ממשיכה לייצר כסף למדינה, היא חברה חוחית שמעסיקה עובדים שמשלמים מיסים. אולי צריך לשחף את הדור קודם, כדי שכולם יבינו כמה התעשייה הזאת חשובה לכולם".

זנגור: "כיזם שהקים חברה, לפני שלוש שנים כספי המדען היו משמעותיים. זה מנגנון חכם, גם אם לא פעם הוא נגד את האינטרסים שלי כיזם".

הדר: "המדען לא נתן מענקים, אלא הלוואות ומקבל **תמלוגים**. אלוט כמעט החזירה את כל הסכום שקיבלנו, ובמשך השנים עזח לנו לעגל את המשואה".

סלוניםמסקי: "כל דולר שהמדען נתן מייצר 10 דולרים. רק צריך קצת סבלנות, עד שהחברה תתחיל לרשום הכנסות".